

Toen **Go** bij Oom en Tante was

J. H. Huysman-Schippers

N. V. W. D. MEINEMA DELFT

Toen Go bij Oom en Tante was

„Dat had ik nooit van je gedacht! Wat een gemene streek” (Zie pag. 35)

Toen Go bij Oom en Tante was

door

J. H. Huisman - Schippers

Geïllustreerd door Menno

Vierde druk

NAAMLOZE VENNOOTSCHAP W. D. MEINEMA - DELFT

„Dag vader! Laat, hè?”

„Ja, nog al. Moest je schoolblijven?”

„Gelukkig niet, vader! Ik ben met Maartje meegeweest naar haar tante, om de jonge poesjes te zien. Drie zijn er. O, zulke snoezige diertjes! Het ene is helemaal zwart. Maar 't is het mooiste niet, vind ik.

Een gewichtig gesprek.

En dan is er een grijsje. En het derde is wit met zwart. Als ik kiezen mocht, dan nam ik vast het grijsje. Dát is zo'n schatje! — Maar u luistert niet, vader. En u zucht zo . . . is er wat?”

Mijnheer De Bruin strijkt zich even over het voorhoofd en zegt

dán langzaam: „Ja, kind, dat heb je goed gezien. Er is wat. Ga hier maar eens zitten. Ik moet je wat vertellen.”

Go neemt een stoel en gaat tegenover haar vader zitten. Maar ze is niet op haar gemak. Wat hééft vader?

„Als u 't niet prettig vindt, hoeft u 't me niet te zeggen, hoor vader. Nare dingen komen altijd nog vroeg genoeg.”

„Denk je er zó over, meisje? Maar daar schieten we niets mee op. Bovendien — er is haast bij. Luister nu eens. 'k Heb vanmorgen een brief ontvangen van onze firma in Indonesië. Ze willen daar graag, dat ik zo gauw mogelijk terugkom.”

„O, fijn, vader! Wanneer gaan we?”

„Wil je zo graag terug, kind?” is de wedervraag.
„Bevalt het je hier dan niet?”

„Och, jawel. Ik vond het indertijd wel leuk, toen u verlof kreeg; want ik wou Holland graag eens zien. Maar ik ben toch liever in Indonesië. — En u, vader?”

„Dat kan ik juist niet zeggen, kind. 't Bevalt me hier heel best. Maar mijn werk ligt dáár. En nu mijn verlof toch met een paar weken om zou zijn, vind ik het volstrekt niet erg om wat eerder te vertrekken.”

„Wat is er dan, dat u niet prettig vindt?”

„Dat zal 'k je vertellen. Je weet, dat meneer Brouwer altijd voor onze firma Van der Neut reisde in Indonesië. Die is nu ziek geworden — erg overspannen. Er moet voor hem een plaatsvervanger komen. En nu had de firma mij daarvoor op 't oog.”

„En vindt u dát zo naar, vader? — Nou, ik niet, hoor! Dan zien we nog eens wat meer van Indonesië. 't Lijkt me erg leuk nu eens *hier* en dan weer *daar* te wonen.”

„Je *ziet* wat meer, dat 's waar. Maar 't is erg vermoeiend op den duur. Ik denk, dat meneer Brouwer daar ziek van geworden is. Maar voor mij zelf heb ik er geen bezwaar tegen. Ik ben goed gezond gelukkig. Voor jónu is 't echter niets gedaan, Go.”

„Waarom niet, vader? Ik ben toch ook goed gezond?”

„Ja, dat wel. Maar aan zo'n ongeregeld leven wil en mag ik je niet blootstellen. Jij moet op één plaats wonen en geregeld de school bezoeken. Nu heb ik zo in gedachten het rijtje van onze vrienden en kennissen daar eens nagegaan. Maar ik weet niemand, die ik kan vragen jou zo lang in huis te nemen. Dat stuit op allerlei bezwaren. Het beste is, dunkt me, dat je, zo lang ik reizen moet, hier blijft.”

„Maar wáár dan, vader?” vraagt Go met een verschrikt gezicht. „Moet ik bij vreemde mensen in huis?”

„Nee, bij *vreemden* niet. Ik heb aan oom Willem en

tante Francien gedacht. Je kent ze wel. We zijn er een keer geweest, toen we pas in Holland waren. Er is daar een dochttertje van jouw leeftijd — Annie heet ze. Weet je 't nog?"

„O ja, nog best. 'k Vond die Annie niet erg aardig. 't Leek me zo'n kat. En moet ik dáár nu in huis komen, vader?"

„Ik zal het tenminste vragen. Mij dunkt, dat weigeren ze me niet. Mijn broer Willem is een opgewekte man, die veel voor een ander over heeft. En zijn vrouw — tante Francien — is ook erg hartelijk. Je zult het er best hebben. Daar ben ik zeker van. En met je nichtje zul je wel gauw goeie maatjes zijn, denk ik. Dat valt genoeg mee. 't Is zelfs heel gezellig — voor jullie allebei."

„Hoe lang moet ik daar blijven, vader?"

„Misschien een half jaar; 't kan ook wel iets langer duren. Je kunt van dergelijke ziekten zo weinig zeggen. Een half jaar is gauw voorbij, moet je denken."

„Ik vind een half jaar erg lang," zegt Go terug. „Hoe moet ik die tijd doorkomen — zo helemaal alleen! Och vader, neem me toch mee! Laat me hier niet alleen achterblijven! Dat houd ik niet uit!"

Zo smeekt Go, terwijl de tranen haar in de ogen springen.

Weer zucht mijnheer De Bruin diep en kijkt zijn dochttertje met innig medegevoel aan. Wat moet hij doen . . . doorzetten of . . .? Hij staat op en begint de kamer op en neer te lopen. De stilte duurt lang. Eindelijk verbreekt hij die en gaat weer tegenover Go zitten.

„Laten we 't elkander niet moeilijker maken dan het al is. Geloof me, het valt mij ook zwaar om alleen naar Indonesië terug te gaan. Ik had het me geheel anders voorgesteld. Maar we moeten ons in het onvermijdelijke weten te schikken. Het móet nu eenmaal. 't Is de beste weg. Daar ben ik zeker van. — En ik geloof ook," gaat mijnheer De Bruin na een ogenblik

van stilte voort, „dat het de wil des Heren is. En daar moeten we toch in de eerste plaats naar vragen, nietwaar? Ik heb deze zaak biddend overwogen en de Here gevraagd mij de juiste weg te wijzen in deze moeilijkheid. Toen heb ik mijn besluit genomen. En daar heb ik nu volkomen vrede bij. Dat geeft zo'n troost — voor nu en voor later. Go, als ik weg ben, zul je je wel eens bedroefd en eenzaam voelen. Denk er dan aan, dat je een Vader in de hemel hebt, die voor je zorgt — iedere dag, ja, elk ogenblik. Je moogt Hem alles zeggen, wat je drukt of bedroeft. En als je dat vol vertrouwen doet, zal Hij je gebeden stellig verhoren. Dan zul je 't ook niet zo erg meer vinden, dat de zee ons scheidt en we zo ver van elkaar verwijderd zijn. In Zijn trouwe Vaderhanden kan ik je veilig achterlaten. Is dat niet heerlijk, kind?”

Go knikt slechts; ze kan niet antwoorden.

„Kom kind, droog nu je tranen en wees mijn dapper meiske. Je wilt toch wel proberen om *flink* te wezen, nietwaar?”

Weer knikt ze, niet in staat om ook maar één woord uit te brengen.

Maar vader ziet wel, hoe ze 't meent. Ze zal haar best doen. Daar kent hij zijn dochter wel voor.

„Komt u me over een half jaar dan halen, vader?” vraagt Go verlangend, als ze weer wat op streek is.

„Dat zal niet kunnen, kindje. 'k Heb pas verlof gehad, moet je denken. 't Zou ook veel te duur worden. Nee, dat gaat niet. Maar er vertrekt allicht om die tijd een bevriende of bekende familie naar Indonesië. Je zou dan met hen mee kunnen reizen. Zo iets komt wel meer voor. Maar dat regelen we wel, als 't zover is. — En nu gaan we theedrinken, hè? Schenk ons eens een lekker kopje in, kind.”

Go staat op en probeert een zonnig gezicht te zetten, terwijl ze voor thee zorgt. Maar het gelukt haar niet al te best. Telkens voelt ze die lastige tranen weer opkomen.

Maar vader doet, of hij 't niet merkt, en praat druk en vrolijk met zijn dochter. Eerst geeft Go slechts korte antwoorden. Maar tegen vaders geestige opmerkingen en leuke invallen is ze toch op den duur niet bestand, zodat de droevige trek op haar gezicht allengs verdwijnt, en ze ten laatste zelfs nog ongedwongen kan lachen en schertsen.

's Avonds op haar slaapkamertje heeft ze 't er echter nog een hele poos mee te kwaad. En het duurt lang vóór ze slaapt.

2

De nichtjes bij elkaar

Als Annie de Bruin de kamer inkomt, ziet ze al dadelijk, dat vader en moeder in druk gesprek zijn.

Wat moet ze nu doen? ... Teruggaan, of ... ? Ze weifelt.

„Kom maar, Annie,” roept vader haar toe. „Je mag wel horen, waar we 't over hebben. Hoe zou je 't vinden, als we er eens 'n huisgenootje bij kregen?”

„Is 't heus, vader? Maar wie dan?”

„Je nichtje Go, van oom Wouter.”

„O, dié ... ?” zegt Annie met merkbare teleurstelling.

„Vind je dat niet prettig, kind? Je houdt toch wel van Go, is 't niet?”

„Nou, om u de waarheid te zeggen, ben ik niet erg op haar gesteld. Toen ze hier laatst een paar dagen was, is ze me niet meegevallen. Ze liep maar steeds met haar vader mee. En 't was maar vader voor en vader na. Bah! om er misselijk van te worden! Is me dat een kind!”

„Tut, tut, meisje,” valt moeder in. „Niet zo haastig met je oordeel. Je moet wel bedenken, dat ze toen pas uit Indonesië gekomen waren. Go kende hier niemand. Dat ze toen 't liefst bij haar vader was, is best te be-

grijpen. 't Arme kind heeft geen moeder meer. Haar vader is haar alles."

„Maar daarom hoeft ze toch niet altijd om hem heen te draaien. Ze gaf om mij niets. Dat weet ik nog best."

„Och, dat zal nu wel anders zijn. Je vader en ik dachten nog al, dat je er blij mee zoudt zijn, omdat je altijd zo alleen bent."

„Ik bén niet alleen. 'k Heb toch mijn vriendinnetje — Fine de Waard? Dié laat ik er niet voor lopen!"

„Hoeft ook niet, kind. Jullie kunt toch wel met z'n drieën omgaan?"

„Waarom komt ze hier, moeder? Ik dacht, dat ze weer met haar vader naar Indonesië terugging."

„Dat dachten ze zelf ook. Maar 't is veranderd. Oom Wouter gaat alleen terug, omdat hij een zieke collega moet vervangen, die veel in Indonesië reist. Zo'n leven zou voor Go niet passen. En daarom vroeg oom, of ze hier zo lang mocht logeren."

„Voor hoe lang komt ze?"

„Waarschijnlijk voor een half jaar, als die collega dan tenminste beter is."

„Komt ze al gauw hier?"

„Ja, volgende week Dinsdag. Haar vader zal haar brengen, en dan gaat hij een paar dagen later in Rotterdam op de boot naar Indonesië. Dat zal nog een zware dag voor Go wezen."

Ja, dat begrijpt Annie wel. Als zij zelf eens alleen in een vreemd land moest blijven! Wat zou dát griezelig zijn!

„Ik hoop, Annie," zegt vader, „dat je je best zult doen, om aardig voor je nichtje te zijn."

„Och ja, vader," zegt Annie een beetje wrevelig, „ze zal van mij geen last hebben."

Meteen gaat ze de kamer uit.

„Als dát maar goed gaat!" zucht moeder.

„Och, dat valt mee. Als Go hier eerst maar is, dan loopt alles vanzelf. Laten we ons daar geen zorgen

over maken. 't Is in alle geval voor onze Annie wel goed, dat ze straks dagelijks met een meisje van haar leeftijd leert omgaan. En dat niet alles hier in huis om haar draait. Een enig kind wordt zo licht verwend."

„Zo is het. Laten we er het beste maar van hopen," zegt moeder, die nu weer wat gerustgesteld is.

Op de bepaalde tijd komen de gasten aan en worden hartelijk verwelkomd. 't Moet gezegd worden — Annie en Go doen beiden haar best om vriendelijk tegen elkaar te zijn, zodat het de anderen erg meevalt. Dat Go maar het liefst bij haar vader wil zijn, neemt Annie haar niet kwalijk. Over een paar dagen gaat hij immers zo ver weg. Ze moet Go nu maar wat toegeven.

Annie en Go doen beiden haar best om vriendelijk tegen elkaar te zijn.

Wat zijn die dagen gauw om!

De beide broers gaan samen naar Rotterdam. Go zal niet meegaan, hebben ze afgesproken.

't Zou ook ál te hard voor haar zijn, als ze de boot zag wegvaren, waarmee ook zij zo graag naar haar geliefde Indo-

nesië zou zijn gegaan.

Bij het afscheidnemen houdt ze zich flink.

„Je moet me trouw alles schrijven, hoor kindje!”

Go knikt slechts. Het is haar niet mogelijk te spreken. 't Is, of er een brok in haar keel zit.

Lang houdt ze vaders hand vast. En ze kijkt hem na en zwaait, zo lang ze maar kan.

Als alles voorbij is, vlucht ze naar haar slaapkamertje en snikt daar haar verdriet uit.

Oom en tante — en ook Annie — doen die eerste moeilijke dagen hun best om het eenzame kind wat op te vrolijken. Gelukkig kan ze al gauw met Annie mee

naar school. Dat geeft aan haar gedachten een heilzame afleiding. Ze komt bij haar nichtje in de zevende klas. Daar blijkt al spoedig, dat Go lang niet dom is. Ze kan héél goed meekomen. En in sommige vakken behoort ze zelfs tot de allerbesten van de klas.

Wanneer ze er een paar weken is, geeft mijnheer Randers proefwerk op — een dictée. Go heeft nul fouten en krijgt een tien. Daarover is ze zo verheugd, dat ze er op weg naar huis niet over zwijgen kan. Ze lopen met z'n drieën. Annie's vriendin, Fine de Waard, is er ook bij.

„'k Heb een tién voor mijn dictée, zeg,” begint Go opgetogen.

„Dat weten we al lang,” klinkt het onverschillig uit Annie's mond.

„'k Had nul fouten,” gaat Go voort.

„Niks bijzonders,” geeft Annie terug. „Overkomt ieder wel eens. Je moet niet denken, dat je *altijd* een tien voor je proefwerk zult krijgen, hoor!”

„Weet ik best. Maar *deze* heb ik al vast. — Wat heb jij gekregen?”

„Een negen,” zegt Annie onwillig.

„Dat is ook een mooi cijfer, had ik gisteren voor rekenen. En jij, Fine?”

„Ik . . . ? O, een zesje maar. Maar 't kan me niets schelen hoor! 'k Houd niet van taal. 'k Moest meer lezen, zei meneer Randers. Maar daar houd ik juist helemaal niet van.”

„O, ik wel. Lezen vind ik fijn. Hoe dikker boek hoe liever.”

„Hoe is 't mogelijk! Het verveelt me zo gauw. Eens heb ik een boek achter elkaar uitgelezen, van over de honderd bladzijden. Maar dát was ook een *pracht*-boek.”

„Hoe heette dat?”

„Ben 'k vergeten. Weet je, wat ik doorgaans doe? 'k Lees het beginhoofdstuk en een paar bladzijden in 't midden en dan kijk ik achterin, hoe 't afloopt. Klaar!”

Go en Annie moeten er om lachen. Die Fine toch!
„'k Zal blij zijn, als ik van school mag,” gaat Fine voort. „Bah! dat akelige leren . . .!”

„En wat ga je dan doen?” vraagt Go.

„'k Heb wel zin om kinderjuffrouw te worden.”

„Kinderjuffrouw . . .? Maar dat ben je zó maar niet! Je zult wel als kindermeisje moeten beginnen.”

„Wil ik ook wel. 'k Heb de tijd.”

„Daar zou ik helemaal geen zin in hebben,” verklaart Annie. „Altijd tussen die ondeugende blagen te zitten — dank je wel.”

„Dat valt wat mee,” meent Fine. „Ze zijn niet allemaal lastig. Als je maar goed voor hen bent en met hen meespeelt, dan zijn ze wel lief. Ik houd echt veel van kleine kinderen. Ziezo, ik ben er. Atju, hoor!”

„Dag Fine! Tot morgen! Kom je vroeg?”

„Jáá,” galmt Fine nog terug.

Go en Annie zijn nu ook gauw thuis. Go zit nog vol van 't mooie cijfer, dat ze gekregen heeft.

„Tante, ik heb voor mijn proefwerk een tien — we hadden een dictée.”

„Prachtig, meiske. En jij, Annie?”

„Ik moest het met een negentje doen, moeder,” zegt Annie luchtig.

„Ook een mooi cijfer, kind. Jullie kunt tevreden zijn, dunkt me. Als 't zo doorgaat, Go, krijg je vast een mooi rapport.”

„Ik hoop het, tante. 'k Zal er goed mijn best voor doen. Wat zou vader blij zijn, als ik een stuk of wat achten en negens had.”

„Voor 'nuttige handwerken' krijg je geen hoog cijfer, hoogstens een zes,” zegt Annie scherp.

Go's gezicht betreft. Ja, ze weet het wel. In dat vak is ze niet best.

„Ik deed er in Indonesië niet veel aan. Kousen breien bijvoorbeeld was daar niet nodig. En wollen handschoenen kun je er ook wel missen.”

„Je breit te langzaam, Go,” zegt tante. „En dat

komt, omdat je het te weinig gedaan hebt. Weet je wat — je moest 'es een paar wollen handschoenen voor je zelf breien. Die zullen je van de winter goed te pas komen ook. Ik zal je er wel mee helpen. Wat zeg je daarvan?"

„Heel goed, tante. Ik wil 't wel graag. En als ik soms nog vóór de winter wegga, dan krijgt u ze. Ze zullen u ook wel passen, denk ik."'

„O, wat dat betreft — ik wil ze dan wel graag van je hebben, hoor. Begin er maar gauw mee."'

„Ik zet er ook een paar op," zegt Annie levendig. „En dan doen we, wie ze 't eerst afheeft."'

„Ja, dat win jij natuurlijk," zegt Go spijtig. „Jij kunt zo vlug breien. Daar kan ik lang niet tegen op."'

Dat streelt Annie. Ze zal Go nu eens laten zien, dat ze haar in 't breien verre de baas is. Het heeft haar genoeg gehinderd, dat Go voor haar proefwerk een hoger cijfer heeft dan zij. Dat gunt ze haar eigenlijk niet. Annie heeft altijd een goed rapport. Ze zou het niet best kunnen hebben, als Go mooiere cijfers kreeg dan zij zelf. Maar met het cijfer voor handwerken doet ze stellige een sprong vooruit. Dat zal wel drie punten schelen.

„Ga jullie dan maar wol kopen," raadt moeder. „En dan dadelijk een begin maken."'

Diezelfde avond is Annie haar nichtje al een heel stuk voor. Het opzetten gaat Go al zo slecht af. Dat duurt zo lang. Annie is er echter zo mee klaar en rept zich, of haar leven er van afhangt.

„Ik kan er wel twee breien tegen jij één," pocht ze.

„Hindert niet, hoor!" sust moeder. „'t Zal later wel vlugger gaan. Maar daar is tijd voor nodig."'

Go knikt, maar ze vindt het lang niet prettig.

3

Wat Annie doet

„Waar zou Go toch zitten?" vraagt mevrouw De Bruin aan Annie.

„O, die is boven. Ze heeft weer een brief van haar vader gekregen. Daar vlucht ze altijd mee naar haar kamertje, zoals u weet. En nu zien we haar vooreerst niet. Ik geloof, dat ze alle brieven zó vaak leest, tot ze ze van buiten kent. Bspottelijk gewoon! Vindt u ook niet, moeder?”

„Och nee! Ik kan me best voorstellen, dat Go erg blij is, als ze een brief van haar vader krijgt. Laat ze er op haar kamertje van genieten.”

„O, wat dat betreft mag ze daar voor mijn part een paar uur blijven zitten. 't Kan me niks schelen.”

„Kind toch! Wat doe je weer raar! 't Is ongelukkig, dat jullie elkaar zo slecht kunt verdragen. Altijd boze woorden en kibbelarij — om de nietigste dingen. Ik kan je wel zeggen, dat vader en ik daar vaak verdriet om hebben. We hadden 't ons ook zo heel anders voorgesteld.”

„Háár schuld,” mokt Annie. „Zij begint altijd.”

„Dat is niet waar, meisje. Jij bent doorgaans de schuldige. Als jij maar aardiger en meer verdraagzaam was, dan zou het met Go wel gaan. Dat geloof ik vast.”

„Fine de Waard is véél en véél aardiger,” geeft Annie terug.

Mevrouw gaat daar niet op in, maar neemt al zuchtend haar breiwerk weer op.

Annie denkt aan haar vriendin. Wat hebben ze soms 'n pret om dat „Bruintje”, zoals ze Go bij voorkeur noemen. Fine kan Go precies nadoen en napraten. Dan móet je wel lachen. Laatst had Go het gemerkt. Wat was die toen kwaad geworden!

„Ik vind jullie reusachtig flauw,” had ze heftig uitgeroepen. Maar 't enige gevolg was, dat de vriendinnen in lachen waren uitgebarsten. Die Fine gierde het gewoon uit. Daar moest je alleen al om lachen. Een leuke meid is die Fine, héél anders dan het „Bruintje”, dat vaderskindje.

„'k Wou toch, dat Go maar 'es kwam,” begint mevrouw De Bruin weer. „Dan kunnen we thee gaan

drinken. Ik krijg trek in een kopje. Jij zeker ook?"

„Nou en òf!"

„Als ze niet gauw komt, moet je haar maar even roepen. Ze zal nu haar brief wel uit hebben."

„Ja, natuurlijk. Maar ze leest alle andere brieven ook vaak weer over. Dat heb ik eens gezien. Al de brieven van haar vader doet ze in een kistje, dat op

Ze heeft weer een brief van haar vader gekregen.

slot kan. Het sleuteltje heeft ze in haar tasje. Ze schrok, geloof ik, toen ik binnenkwam, en stopte ze gauw weer in 't kistje. Laat me eens zo'n brief van je vader lezen, zei ik. Maar toen had u haar ogen eens moeten zien. Ze keek me aan, of ik de grootste onzin van de wereld gezegd had. ‚Die brieven zijn van mij,‘ zei ze. ‚En die laat ik *niemand* lezen.‘ Vindt u dat ook niet kinderachtig, moeder?"

„Och, je moet haar maar wat toegeven in zo'n geval. De ene is zus en de andere weer zo. Maar ze doet ons toch altijd de groeten, als ze beneden komt. En ze vertelt ons ook altijd zo 't een en ander van wat haar vader schrijft.”

„Nou, maar ik houd niet van die geheimzinnigheid. Er zal toch niets in die brieven staan, dat wij niet weten mogen?”

„Wel nee, kind. Hoe kom je er bij?”

„Weet u, wat ik denk? . . . Dat ze lelijke dingen van ons vertelt. En dat haar vader daarover terugschrijft.”

„Nee Annie, zó is Go niet. Je moet niet altijd het slechtste van haar denken. Dat staat je niet mooi. En 't mag niet ook. 't Is *zonde*.”

„Ze is stiekem, moeder. Dat houd ik vol.”

Mevrouw antwoordt daar maar niet op en zo wordt er niet verder over gesproken.

Maar bij Annie gaat meer en meer het denkbeeld postvatten, dat Go lelijke dingen van haar vertelt. Kon ze zo'n brief maar eens te pakken krijgen. Maar 't kistje is natuurlijk altijd op slot. Daar zorgt Go wel voor. Met een sleuteltje van moeders sleutelring is het misschien wel open te krijgen. Zou ze . . . ? Maar nee, dat mag niet. Alleen de gedachte aan zo iets doet haar blozen van schaamte.

Toch komt dat idee telkens weer bij haar boven. En ze strijdt er steeds minder tegen. Zo héél erg is het toch ook weer niet. En eigenlijk is het Go's eigen schuld. Moet ze maar niet zo stiekem doen.

Als Annie zo ver is gekomen, gaat ze denken over een geschikt plannetje. Ja . . . zó . . . zó kan het. Als Go eens een poos weg is, ergens naar toe, bijvoorbeeld, dan zal ze moeders sleutelring mee naar boven nemen en proberen het kistje open te maken. Licht dat er toch één sleuteltje past. Moeder heeft er zoveel aan zitten.

Na een paar dagen lijkt de kans gunstig. Go moet naar de naaister om te passen, en zal wel een poosje wegblijven. Nu wil Annie de kans benutten.

„Ga je mee, Annie?“ vraagt Go nog.

„Nee, deze keer niet. Ik moet nog wat huiswerk maken,“ antwoordt Annie vlug. Maar ze durft hierbij haar nichtje niet aan te kijken.

Nauwelijks is Go vertrokken, of Annie neemt stil-
letjes moeders sleutels weg en gaat naar Go's kamertje.
Hè, wat klopt haar hart onrustig! Maar gauw voort-

En daar liggen nu de brieven,
netjes op elkaar.

maken . . . Twee, drie sleuteltjes
worden er gepast, maar 't lukt
niet. Met het vierde komt er
enige beweging in 't slot. Annie
zet door . . . o schrik . . . daar
kraakt wat . . . als 't slot maar
niet stuk gaat . . . Nee . . . daar
kan ze met een beetje heen en
weer trekken en schuiven het
deksel openmaken. En daar lig-
gen nu de brieven, netjes op
elkaar. Even wacht Annie nog.
Dat akelige kloppen daar bin-
nen is ook zo lastig. Je wordt
er naar van. Vooruit . . . nu door-
zetten. Annie neemt de bovenste

brief, opent die vlug en leest haastig de inhoud. Maar
't is niet, wat ze verwachtte. Met een tweede brief gaat
het al net zo. Nog een proberen . . . en ja — daar vindt
ze wat. Gejaagd leest ze het nog eens over: „Als die
Annie je zo plaagt, moet je maar niets terug doen, kind;
ze houdt dan vanzelf wel op.“ Zo schrijft Go's vader.

Triomfantelijk legt Annie deze brief bij de andere.
Zie je wel, ze klaagt over me. Dacht ik het niet? Daar-
om mocht ik natuurlijk geen brief lezen. Zo'n vals kind!
Maar ik zál haar . . .

Haastig sluit Annie nu het kistje weer dicht. 't Gaat
niet gemakkelijk. Het slot is wat verbogen. Nu gauw
naar beneden. Ze mocht es komen. Dan kreeg je natuur-
lijk grote herrie. Wat zou ze te keer gaan! Ze kon zo
opspelen, als ze boos werd.

De sleutelbos wordt weer in het mandje gelegd, zodat moeder niets merkt.

Even later komt Go thuis.

„Hoe is 't gegaan, Go?” vraagt tante belangstellend.

„O, tante, 't wordt zo'n mooie jurk! En hij zit me zo fijn! 't Is een knappe naaister, geloof ik.”

Annie zegt niets. Ze had wél wat willen zeggen. Maar dan zou het niet over de jurk zijn geweest. Het geheim brandt haar op de tong. Ze zou het Go wel zo in 't gezicht willen slingeren. Maar dan komt het uit, dat ze Go's kistje heeft opengemaakt. Dus moet ze er over zwijgen. Wat gaat dát moeilijk! Een paar dagen houdt ze het met moeite vol. Maar dan komt de uitbarsting.

„Tante, ik ga even naar boven — een brief aan vader schrijven,” zegt Go.

„Goed kind — mijn groeten doen, hoor!”

„Ja, tante.”

„En over mij zul je wel weer wat klachten te schrijven hebben,” zegt Annie snibbig.

„Klachten . . . ? wat bedoel je?” vraagt Go verwonderd.

„Nou zeg — zet maar niet zo'n onnozel gezicht. Je begrijpt me best.”

„Nee, ik begrijp er niets van. Ik klaag nooit over jou tegen vader.”

„Dat 's een grote leugen!” barst Annie los. „Ik weet zeker, dat je 't doet.”

„Dat kán niet, kind. Wat bazel je toch?”

„Bazelen . . . ? Ik heb 't zélf gelezen,” gooit Annie er uit, die nu alle voorzichtigheid uit het oog verliest.

„Gelezen . . . ? wáár dan?”

„In een brief van je vader, . . . dáár, nu weet je het.”

„Maar heb je dan . . . ?”

„Ja, ik heb dat kistje opengemaakt met een sleuteltje van moeders sleutelbos. Ik wou 't eens weten. En toen heb ik *dit* gelezen: „Als die Annie je zo plaagt, dan moet

je maar niets terug doen, kind; ze houdt dan vanzelf wel op.' Dus daar heb jij je vader over geschreven. Is 't waar of niet?"

„Wat is dát gemeen!" roept Go woedend. „Hoort u het, tante, ze heeft mijn kistje opengemaakt met een sleuteltje van u. En . . . en . . .," snikt ze, „het ging niet eens over haar."

„Stil maar, Go! Kind, maak je toch niet zo van streek! Maar ik begrijp het nog niet goed. Welke Annie bedoelde je dan?"

„Mij natuurlijk," valt Annie snibbig in — „wie anders?"

„Nee, jou helemaal niet," schreeuwt Go boos. „'t Is Annie Verwaal, die op school naast me zit. Maar ik wil niet, dat jij . . . dat jij in mijn boeltje rommelt. Dat doe ik bij jou ook niet."

Annie kijkt wel wat beduusd. Aan een andere Annie heeft ze in 't geheel niet gedacht. Ze begrijpt nu, dat ze zich lelijk vergist heeft. En moeder is echt boos.

„Kind, kind, hoe kon je dát doen? 't Is erg brutaal om in de persoonlijke dingen van een ander te willen doordringen. En dan nog wel op zo'n manier. Foei, je moest je schamen! Ga naar je kamertje en wacht daar, tot je geroepen wordt. En jij, Go, droog je tranen, kind. Ik zal je een ander kistje geven, met een heel secuur slot. Zo iets mag nooit meer voorvallen."

Als vader thuis komt, en hoort wat er die middag gebeurd is, kijkt hij zijn dochtertje zó streng aan, dat zij de ogen moet neerslaan. Dan zegt hij ernstig: „Die achterdocht van jou, Annie, is heel lelijk, en bovendien — zondig. Je kunt er in je later leven nog veel moeilijkheden door krijgen en je zelf en anderen verdriet doen. Strijd er toch tegen, kind, zoveel je kunt. Maar niet in *eigen* kracht; want dan zul je telkens weer in dezelfde zonde terugvallen. Maar de Here wil je helpen. Vraag het Hem, zo dikwijls de verzoeking tot je komt."

Annie is er wel wat van onder de indruk. En ze ziet

haar daad nu wel een beetje anders in. Ze vindt echter de straf, die er op volgt, veel te zwaar. Zó erg is het toch ook weer niet. Moet ze dáár nu een hele week voor op haar kamertje blijven, zodra de school uit is!

„Die achterdocht van jou, Annie, is heel lelijk.”

Verschrikkelijk! En 't is juist die dagen zulk prachtig, zonnig weer. Vanuit haar raam kan ze de kinderen zien spelen en ravotten. O, mocht ze toch maar eens eventjes meedoen, eventjes maar! Ze houdt altijd zo van buiten spelen. En nu mag dat niet van vader en moeder. Ze moet zich iedere dag uren lang op haar kamertje zitten vervelen. Van lezen krijg je ten laatste ook genoeg. Báh, die saaie boeken! Goed voor 's winters, maar nu . . . Wat duurt die week eindeloos lang! 't Is of er geen eind aan komt. Nog

vier dagen . . . nog drie . . . nu nog twee . . . Eindelijk . . . de straftijd is om.

Maar Annie is er niet vriendelijker door geworden, vooral niet jegens haar nichtje.

4

Hoe het verder gaat

Herman Scholten — een neefje van Annie — komt iedere dag even op de fiets aanwippen om de krant te brengen, die de beide families met elkaar lezen. Hij blijft dan wel eens een poosje met tante of met Annie praten. Sinds Go gekomen is, doet hij soms een poging om met haar aan de praat te komen over Indonesië. Als dat gelukt, dan heeft hij geen haast, zoals anders vaak 't geval is. Met de grootste belangstelling luistert

hij naar Go's verhalen, of doet haar vraag op vraag. Go praat graag over Indonesië. En zij vindt bij Herman steeds een aandachtig gehoor. Herman koestert namelijk al een hele tijd de vurige wens, eenmaal naar Indonesië te mogen gaan. Zijn vader en moeder willen er niets van weten. Maar Herman geeft de hoop niet op. Als hij eerst maar groot is, en in Indonesië een mooie betrekking kan krijgen, dan zullen vader en moeder hem wel laten gaan, meent hij. Hij heeft al veel over Indonesië gelezen, en zoekt altijd naar boeken, die over dat land handelen. Wat vindt hij het nu fijn, om eens te kunnen praten met iemand, die er zelf zo'n jaar of tien gewoond heeft. De foto's, die Go uit Indonesië heeft mee gebracht, worden door Herman aandachtig bekeken en druk besproken.

Voor Annie hebben die gesprekken weinig bekoring. Zij verveelt zich gauw, als die twee het zo druk hebben. Soms loopt ze maar weg ook. Bespottelijk om zo met een of ander land te dwepen, vindt zij. Rare ideeën heeft die Herman toch! Zo ook met dat verzamelen van vreemde postzegels. Hij heeft een prachialbum en is in de wolken, als hij weer een zeldzaam exemplaar te pakken kan krijgen. Go doet er ook aan, heeft ook een album, maar ze maakt er zich niet zo druk over als Herman. Als ze 't niet over Indonesië hebben, dan vast en zeker over die postzegels. Misselijk gewoon!

Op een morgen staat Herman de meisjes al op het schoolplein op te wachten.

„Goeie morgen, langslapsters!” lacht hij. „Ik sta hier al een tijd op jullie te wachten. Zijn jullie daar eindelijk?”

„Zeg, maak niet zo'n drukte. 't Is nog vroeg genoeg,” kaatst Annie terug. „Maar wat moet je van ons?”

„Van jou eigenlijk niks. Zeg Go, hier heb je een zeldzame, vreemde postzegel van me. Wees er zuinig op, hoor! Dadelijk inplakken, als je thuiskomt.”

„Hoe kom je daaraan?” vraagt Go verheugd, de fijn gekleurde postzegel nauwkeurig bekijkend.

„Van mijn oom uit Amerika gekregen. Vanmorgen kwam er net een brief, toen ik me klaar maakte voor school. D'r zaten er twee in. Ik heb er zelf ook een gehouden. Oom stuurt me wel meer postzegels. Een mooie, hè?”

„Nou en òf! Wou je vriendje Otto 'm niet hebben?”

„Maar wat graag. Hij heeft 'm ook nog niet. Maar ik heb gezegd: ,jij een volgende keer. Van Go heb ik al zoveel Indonesische postzegels gekregen. Zij moet déze nu maar 'es hebben'.”

„Erg aardig van je, Her! Dank je wel! 'k Houd me aanbevolen, hoor!”

Herman zoekt zijn vriendjes weer op.

„Wat aardig van Herman, vind je ook niet?” vraagt Go verheugd aan haar nichtje.

„Dát is het,” geeft Annie toe. „Her kan altijd wat missen. Maar wat jullie nu eigenlijk in die dingen ziet, is me een raadsel. Wat héb je er aan?”

„Wat je er aan hebt? Maar kind, als mijn album vol is, kan ik 'm duur verkopen. Zulke dingen zijn veel geld waard.”

„Als 't zo ver ooit komt, verkoop je 'm toch niet.”

„Daar kon je wel 'es gelijk in hebben,” stemt Go nadenkend toe. „'t Duurt trouwens nog jaren, eer ik zo ver ben. Ik koop er wel 'es wat bij ook; maar niet zo vaak. Dat is me te duur.”

„Ik zou er heus geen cent voor over hebben,” zegt Annie minachtend. „'t Is geld vermorsen!”

„Dat vind jij. Maar wij denken d'r anders over. Als je zelf een liefhebberijtje had, dan zou je er óók wel wat voor over hebben.”

„Ik heb geen liefhebberijtjes.”

„Jammer genoeg! Wat zou ik het leuk vinden, als jij ook een postzegelalbum had. Dan konden we er samen over praten, en samen verzamelen ook.”

„Och, wat dat betreft, heb je mij niet nodig. Je kunt bij Herman en Otto belangstelling genoeg vinden. Die lopen er van over — althans Her.”

Ja, die groeiende vriendschap kan Annie maar heel slecht hebben. Ze vindt Herman tegenwoordig lang zo aardig niet meer als vroeger. En hij zegt, dat zij tegenwoordig zo vervelend is. Misschien is 't allebei wel waar. Ze weet best, dat ze vaak scherp is en kattig doet. Vroeger was dat heel anders. 't Komt allemaal door die Go, meent zij. Als *die* niet gekomen was, zou alles veel beter gaan.

Daar schiet haar een gedachte door 't hoofd. Als ze eens . . . ja, ja . . . dát moet ze doen. Dan krijgt die vriendschap met Her tenminste een gevoelige knak.

Onder schooltijd moet ze er telkens aan denken. Vooruit — dat plannetje moet uitgevoerd worden. En *gauw* ook; anders kan 't niet meer.

Wel zegt een waarschuwende stem van binnen, dat ze weer iets heel lelijks van plan is, en dat het *zonde* is. Maar Annie wil niet luisteren en zet er zich brutaal over heen.

Op weg naar huis is Annie wat stil. Ze overdenkt hoe ze haar plannetje het best zal kunnen doen slagen. Go let niet veel op haar. Die denkt aan haar mooie postzegel, die ze straks in gaat plakken.

Thuis gekomen legt ze haar tasje op een stoel, en gaat in de keuken haar handen wassen. Nu wordt het tijd voor Annie om haar slag te slaan. Vlug opent ze Go's tasje, zoekt de postzegel op, scheurt die in kleine stukjes en werpt de snippers in de papiermand. Ze zorgt er tevens voor, dat het tasje weer precies op dezelfde plaats komt te liggen als daar straks. Als ze 't gedaan heeft, bonst haar hart zó hevig, dat ze op een stoel moet gaan zitten.

Daar komt Go aan. Vlug neemt Annie een boek op, en gaat daar in bladeren.

„Heb jij je handen al gewassen, An? We gaan zó eten, zegt tante.”

„Nee, 'k moet het nog doen.” Meteen gaat Annie de kamer uit.

Als ze terugkomt ziet ze, dat Go zenuwachtig in

haar tastje zit te zoeken. Ze neemt er alles uit, en bekijkt ieder stuk nauwkeurig.

„Ben je wat kwijt, Go?” vraagt Annie’s moeder, die juist de tafel wil dekken, nieuwsgierig.

„Ja tante, mijn postzegel . . . ’k Heb van Her een buitenlandse postzegel gekregen. En nu ben ik ’m kwijt, geloof ik.”

„Maar dat kan toch niet. Als je ’m goed weggestopt hebt, moet ie er nog wezen.”

„Ik heb ’m goed weggestopt, tante. ’k Weet zeker, dat ik ’m onder in m’n tasje heb gedaan. En nu is-ie weg.”

Meteen begint ze voor de zoveelste maal weer alles uit te pakken en zorgvuldig na te zien.

„Misschien zit-ie achter de voering,” bedenkt tante. „Die kan wel een beetje losgeraakt zijn.”

„Nee tante, de voering is heel — overal.”

„Je zal ’m verloren hebben,” mengt Annie zich nu in ’t gesprek.

„Dat kán niet. Mijn tastje was dicht. En ’t is een heel secuur slot.”

„Maar verleden week hing je tasje ook open aan ’t stuur van je fiets te bengelen. Toen was het toch ook opengegaan.”

„Nee, zo is ’t niet gegaan. Ik had het niet goed gesloten.”

„Nou, dat zal deze keer dan ook zo geweest zijn.”

„Maar dan had ik dat bij het afspringen van de fiets toch moeten merken?”

„Och,” zegt tante, „zo’n tasje open en dicht doen — doet een mens soms gedachteloos. Je denkt er vaak heel niet bij na, en weet het dan later niet meer. Kom, we gaan beginnen.”

Go zegt onder ’t eten heel weinig en is verdrietig.

Wanneer ze op ’t schoolplein komen, zegt Herman:

„Ik heb de mijne al ingeplakt. Jij ook?”

„Nee . . . nog niet . . . ik bedoel . . . ik heb ’m niet meer,” stottert Go met een kleur als vuur.

„Heb je 'm niet meer? Wat bedoel je daar mee? Je hebt 'm toch niet verloren?”

„Ja, dat denk ik. Ik heb 'm in mijn tasje gedaan. En toen ik thuis kwam kon ik 'm nergens vinden.”

„Nou, ik zal jón weer eens zo'n postzegel geven!

Kun je net denken! Had ik 'm maar aan Otto gegeven. Die zou er wel beter op gepast hebben. Zo'n ding verliezen! Niet goed opgeborgen natuurlijk. Hè, wat een sloddervos ben jij!”

„Hè, wat een sloddervos ben jij.”

Meteen keert Herman zich om. Hij is danig uit z'n humeur. Dat is duidelijk genoeg. En Go staat het huilen nader dan 't lachen. Ze perst de lippen op elkaar om niet in snikken uit te barsten. „Sloddervos” heeft Her gezegd. En dat is toch niet waar. Ze bergt

altijd dadelijk haar zaakjes op. Hoe dat met die postzegel zit — nee, daar begrijpt ze niets van.

Hermans boosheid duurt niet zo lang. Met een paar dagen is hij al weer gewoon tegen Go. En over de verloren postzegel wordt niet meer gesproken.

5

Berichten uit Indonesië

De tijd begint mooi op te schieten voor Go. Ze is nu al bijna een half jaar bij oom en tante. En ze kijkt telkens, als vaders brief komt, verlangend uit naar de toezegging, dat ze naar Indonesië mag komen. Ze weet van vader, dat die zieke collega weer zo goed als beter is en binnenkort aan 't werk wil gaan.

Daar komt op zekere dag een brief van vader, waar-

in staat, dat hij nu zelf niet al te goed is. Go moet zich vooral niet ongerust maken. 't Is heel niet ernstig, maar de dokter dringt op algehele rust aan. Misschien gaat het wel gauw weer over.

Al is het bericht zo geruststellend mogelijk ingekleed — voor Go, die zo gevoelig is, vooral waar het vader betreft, lijkt opeens de toekomst heel donker.

„Vader is ziek, tante,” roept ze, met de brief in de hand binnen komende.

„Toch niet erg, hoop ik?”

„Nee, erg niet — ten minste *toen* niet. Maar misschien is het nu wél erg geworden.”

„Kom, kom, niet dadelijk zo zwaartillend. Je vader is zeker wat overwerkt en moet wat rust nemen. In zijn laatste brief aan ons liet hij al zo iets doorschemeren. 't Gaat met rust wel over, denk ik.”

Door tantes bemoedigende woorden wordt Go weer wat opgewekter. En wanneer oom 's avonds thuis komt, merkt ze wel, dat hij er net zo over denkt als tante.

„Reizen is erg vermoeiend,” zegt oom. „Dat weet ik aan me zelf. Als reiziger zit ik iedere dag tussen de wielen. En dat valt niet mee, vooral niet als je wat ouder begint te worden. Maar moeten is ook wat. Als je thuis blijft zitten, verdien je niets. En daarom iedere dag het pad maar weer op. De Zondagen zijn je dan ook dubbel aangenaam; dat kan ik je zeggen. En och, dan ben je 's Maandags wel weer fit. Maak je maar niet ongerust, Go. Een poosje rust zal je vader reusachtig goed doen. De volgende brief bevat waarschijnlijk wel goede tijding.”

Maar zo gaat het niet. De toestand wordt er niet beter op. Het volgende briefje is kort en blijkbaar met moeite geschreven. En als het tijd is voor de volgende brief, schrijft . . . de dokter.

Oom en tante krijgen van de dokter ook een schrijven, waaruit ze duidelijk kunnen merken, dat deze de toestand donker begint in te zien. Zorg en droefheid

vervullen nu de huisgenoten. Go kan haast niet eten van spanning. Ze verwacht telkens een telegram met een vreselijke tijding. Als de bel gaat, springt ze zenuwachtig op, en tuurt door 't raam, in de vrees de telegrambesteller te zullen zien. Van slapen komt ook niet veel. Telkens schrikt ze wakker, door angstige dromen gekweld. En 's avonds kan ze de slaap niet vatten.

Oom en tante zijn in die moeilijke dagen heel hartelijk voor haar. Ze doen hun best de moed bij haar levendig te houden. Het rustigste is Go, als ze oom zo ernstig voor vader hoort bidden. Dan deelt ooms kalmte en zijn vertrouwen op God zich onwillekeurig aan haar mee.

Zou de Here naar hun gebeden willen horen? Hij is machtig om vader weer beter te maken, al is het nóg zo erg, ja, zelfs . . . al zou de dokter het een hopeloos geval noemen. Op de Here moeten ze hun vertrouwen blijven stellen; van Hem alles verwachten. Dat zeggen oom en tante haar telkens, als ze zo bedroefd en terneergeslagen is.

Eindelijk komt er bericht, dat de toestand iets gunstiger is. De dokter geeft weer hoop. Dat brengt gelukkig ontspanning in 't gezin van oom Willem. En als de goede berichten blijven aanhouden, is er steeds een dankbare toon in ooms gebed, wat Go zo echt goed doet.

Weldra komt er echter een nieuwe zorg. Go begint over moeheid te klagen. En haar eetlust blijft gering, zo, dat tante er ongerust over wordt. Als die verschijnselen steeds aanhouden, raadpleegt men de dokter. „Waarschijnlijk een gevolg van de spanning, waarin het kind zo lang verkeerd heeft,” oordeelt deze. „Laat ze maar veel rusten.” De dokter schrijft ook een recept voor om de eetlust op te wekken. Maar ondanks alle middelen en zorgen verbetert de toestand niet. Met moeite maakt Go thuis nog wat werk voor school, om niet ál te veel achter te komen. Ze heeft altijd zoveel van rekenen gehouden en nu zijn de sommen, waarbij zij veel denken moet, een ware kwelling voor

haar. Heel graag aanvaardt zij daarom Annie's hulp.

Het valt op, dat Annie de laatste weken veel in haar voordeel veranderd is. Geen gekibbel meer met Go, geen scherpe uitvallen of geniepig plagen. Het medelijden met haar nichtje voert de boventoon. Na schooltijd is ze veel bij Go, die dan bij gunstig weer in de tuin te vinden is. Een grote boom en een aardig priëltje geven genoegzame schaduw. Hier brengt tante telkens Go's ligstoel heen. Ze moet nu maar genieten van de schone nazomer. Die rust in de vrije natuur zal het meisje vast goed doen.

Met elkaar drinken ze dan tegen vier uur thee. Annie vertelt van school, van het werk, dat die dag gemaakt is, en van de schoolvriendinnen. Door haar grappige en opgewekte manier van zeggen tovert ze meermalen een lachje op Go's smal gezichtje, en krijgen de doffe ogen weer wat meer glans.

Op een warme middag komen tante en Annie met het theegoed door de tuin heen naar het priëltje, waar Go ligt. Tot hun verwondering en schrik vinden ze het meisje in tranen. Een brief ligt open in haar schoot. Blijkbaar heeft ze die pas gelezen.

„Wat nu, Go?” vraag tante ongerust. „Scheelt er wat aan, kindje?”

Go schudt heftig haar hoofd en probeert door haar tranen heen te glimlachen.

„Ik ben . . . ik ben zo blij . . . tante,” zegt ze, terwijl ze alle moeite doet om zich te beheersen.

„Ben je zo blij? . . . Goede berichten gehad?”

„O ja, de beste, die er zijn.”

„Je maakt me nieuwsgierig, meiske. Vertel es gauw!”

„Vader komt me halen! En hij is al op de boot ook.”

„Nu, dat is groot nieuws. Maar ik begrijp het niet goed. Je vader kan toch geen verlof krijgen. Hij heeft het nog zo kort geleden gehad. Hoe zit dat?”

„Het zit zó tante. De firma Van der Neut — u weet wel — wil iemand naar Engeland sturen voor handelsbetrekkingen, geloof ik. En nu is de keus op vader

gevallen. Hij heeft dan meteen een mooie zeereis — om weer helemaal fit te worden. De dokter daar was er sterk voor. En nu kan vader me meteen hier komen halen. Engeland is zo dicht bij. Nu hoef ik niet te wachten, tot er een ons bekende familie naar Indonesië gaat, die me mee wil nemen. Is dát niet fijn?"

„Ja, kind, dat is het. Ik ben echt blij voor je. Maar wij zullen je missen. Nietwaar, Annie?"

Annie knikt alleen. Dit had ze niet verwacht. Ze is er stil van. Maar dat valt niet op; want Go praat voor drie.

„Nu moet je een poosje gaan rusten, kind," zegt tante eindelijk. „Je hebt een kleur als vuur — veel te veel ingespannen natuurlijk."

Gehoorzaam gaat Go weer liggen, terwijl de anderen zich verwijderen. Anders begint Go toch weer te praten.

„Ze heeft bepaald heimwee, dat arme kind!" zegt Annie's moeder. „Nu ze weet, dat ze al spoedig gehaald wordt, knapt ze misschien wel heel gauw op."

Moeder heeft goed gezien. Go begint weer in alles belang te stellen. Haar eetlust wordt langzamerhand beter. Weldra krijgt ze ook weer wat kleur op haar wangen, al is het nog niet de gezonde, frisse kleur van vroeger. Ze gaat hárd vooruit, stelt Annie bij zich zelf vast. Heimwee heeft ze, zegt moeder. Zou ze dat ook gehad hebben, als wij al die tijd goed tegen elkaar geweest waren, vraagt Annie zich af.

Annie begint zich zelf meer en meer te beschuldigen, dat ze voor haar nichtje niet geweest is, zoals het behoorde. Verre van dat! En dat is ook niet meer goed te maken. Over enkele weken zal ze al weg zijn. En dan misschien voor goed, althans voor vele jaren. Je kan het je haast niet indenken. Wat zal dát vreemd zijn! Een nare gedachte eigenlijk. Annie begrijpt zich zelf niet meer. Wat heeft ze niet dikwijls gedacht en ook wel *gezegd*: „'k Wou, dat die Go nooit bij ons gekomen was." En nu ze weg zal gaan, is het *weer* niet goed.

„Ben je erg blij, dat je weer naar Indonesië teruggaat?”

Ze moest er *blij* om zijn. En dat is ze helemaal niet — integendeel. Hoe opgewekter Go over haar vertrek spreekt, hoe meer Annie zich zelf beschuldigt van liefdeloosheid jegens haar nichtje. Verscheidene dagen heeft ze over dat vertrek niet veel met Go willen praten. Maar eindelijk komt 't er eens toe.

„Go,” begint ze een beetje onzeker, „zeg Go, ben je blij... ik bedoel... ben je *erg* blij, dat je weer naar Indonesië teruggaat?”

„Natuurlijk, kind. Indonesië is zo mooi. En ik woon er zo graag. En 's winters is het hier zo bar koud.”

„Niet altijd, hoor. We komen soms heel niet op de schaatsen. En dat is anders juist zo fijn.”

„Ik verlang er niets naar. 't Is een veel te koud werkje.”

„Omdat je 't nooit gedaan hebt. Maar als je een beetje kunt rijden, dan heb je 't niet koud. Je rijdt je al gauw warm. En dan elkaar met sneeuwballen gooien — dat 's ook zo'n leuk spelletje. En sleeën en een glij-

baan maken — dat heb je in Indonesië toch maar niet.”

„Nee, maar daar heb je weer andere pretjes. Geloof maar, dat we ons daar ook wel weten te vermaken.”

„Ja, dat zal wel.”

Hier stokte 't gesprek. En toch heeft Annie nog zo iets belangrijks te zeggen. Al het voorgaande is maar een aanloopje voor 't geen ze haar nichtje eigenlijk zeggen wil.

Eindelijk vat ze moed.

„Zeg Go,” begint ze een beetje aarzelend, „je bent zeker ook wel blij, dat je binnenkort van mij weggaat? Ik ben ten minste niet altijd aardig tegen je geweest. En dat spijt me nu heus. Geloof je me wel?”

„Natuurlijk geloof ik je — waarom niet? De laatste weken gaat het anders veel beter.”

„Ja, was 't altijd maar zo geweest. Dan zou ik nu niet zo ontevreden over me zelf zijn. Ik heb je veel geplaagd; dat moet ik tot mijn schande erkennen.”

„Och, ik was ook niet altijd zo tegen jou, als het moest. We zullen 't elkaar maar vergeven, vind je ook niet?”

„Ja, maar je weet nog niet alles. Ik moet je nog wat vertellen.”

„Wat dan?”

„Je hebt eens zo'n mooie Amerikaanse postzegel van Herman gekregen. Weet je 't nog wel?”

„O ja, dat weet ik nog best. Die heb ik verloren.”

„Nee, die heb je niet verloren. Die heb ik uit je tasje gehaald en verscheurd.”

„Wat zeg je? . . . Heb jij . . .?”

„Ja, die postzegel heb ik verscheurd.”

„Waarom deed je dat?”

„Nou ja — omdat jij en Herman het altijd zo druk hadden met die nare postzegels. Jullie deed net, of ik niet bestond. Dat kon ik niet uitstaan.”

„O, Annie, hoe kon je dát doen!” klaagt Go met een bedroefd gezicht. „En je wist, dat ik er verdriet om had.”

„Ja, 't was heel lelijk van me. Maar 't spijt me nu erg, dat ik 't gedaan heb, hoor! Dat kun je me zeker niet vergeven, wel?”

Go draalt een poosje met haar antwoord. Dan zegt ze zacht: „Ik moet eerst eens over alles nadenken. 't Komt zo onverwacht. Toe, laat me een poosje alleen. Daar heb ik behoefte aan.”

Annie gaat. Ze voelt zich erg ongelukkig. Go kan 't zeker zo dadelijk niet vergeten; dat begrijpt ze wel. 't Is ook ál te erg. Doelloos slentert ze nog een poosje in de tuin rond met de heimelijke hoop, dat Go haar roepen zal. Maar als dit niet gebeurt, gaat ze maar in huis.

Onderwijl heeft ook Go het niet gemakkelijk. Verontwaardigd is ze om het feit zelf, maar meer nog om Annie's lange stilzwijgen. Waarom heeft ze niet eerder gesproken? Ze wist toch — kón ten minste weten — dat haar nichtje er hinder van had. Nu Go zich alles weer te binnen brengt, voelt ze alleen bitterheid in haar hart en niet de minste neiging om het Annie te vergeven. Maar 't is net, of een stem van binnen zegt: „Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.”

Ja, dat staat in het „Onze Vader”, het volmaakte gebed, dat de Here Jezus eenmaal aan Zijn discipelen leerde. Go kent die woorden heel goed. Ze heeft ze al zo vaak gehoord — in de kerk, op school en ook thuis. Maar ze wil er nu liever niet naar luisteren. Ze wil haar *eigen* weg gaan.

Maar die stem wil niet zwijgen. Steeds luider klinkt ze, steeds dringender. Hoe zal ze ooit weer met een oprecht hart het „Onze Vader” mee kunnen bidden, als ze onwillig blijft om haar nichtje te vergeven, wat die haar misdaan heeft?

Ja, Go *ziet* de weg wel, die ze gaan moet, maar ze *wil* daar niet heen, terwijl ze zichzelf poogt wijs te maken, dat ze niet *kan*. Het wordt een strijd, een bittere strijd, waar ze niet uit kan komen. Ze begrijpt ook heel

goed, dat het niet genoeg is om alleen maar tegen Annie te zeggen: „ik vergeef het je”. Ze moet het eerlijk kunnen zeggen, uit de volheid van haar hart.

„O Here, help mij,” bidt ze zacht.

Dit gebed wordt verhoord. Langzamerhand wordt het van binnen rustiger en kan ze ook weer beter over alles nadenken. Dan wordt haar oordeel over Annie zachter. En eindelijk kan ze haar nichtje roepen, die in grote ongedurigheid toch weer naar buiten is gekomen.

„Annie, ik vergeef het je, hoor! En ik wil proberen om er niet meer aan te denken ook.”

„Dank je, Go,” zegt Annie ontroerd. De tranen van blijdschap springen haar in de ogen. En haar lippen beven. Met moeite bedwingt zij een huilbui.

„Maar nu nóg iets,” zegt Go. „Ik zou graag willen, Annie, dat je het ook tegen Herman zei. Hij heeft mij een sloddervos genoemd. En dat hinderde me, omdat het niet waar is. Wil je dat doen, Annie?”

Even weifelt Annie met haar antwoord. Dan zegt ze flink: „Ja Go, 'k zal het doen.”

„Kom, ik ga in huis,” zegt Go. „'t Wordt me hier te fris.”

„Ja, laat ik je zaakjes maar dragen. Je boek en je haakwerkje . . . hebben we nu alles . . . ?”

„Ja, de ligstoel kan hier wel blijven.”

Als twee trouwe vriendinnen — arm in arm — komen ze de kamer binnen, waar moeder glimlachend toeziet. Wat gaat het de laatste tijd best met die twee. Jammer, dat de goede verstandhouding zo laat komt, nu Go haast weggaat.

Voor Annie komt er nu nog iets heel vervelends, waar ze erg tegen op ziet. Ze is eigenlijk blij, als ze Herman de volgende dag niet ziet. Maar het moet er toch van komen. Uitstel is geen afstel.

Als Herman een dag later de krant weer komt brengen, lopen ze elkaar haast tegen 't lijf. Nu kan Annie niet langer meer dralen.

„Her,” zegt ze zenuwachtig en gejaagd, „Her, luister es even!”

„k Heb niet veel tijd, hoor! Otto wacht op me. Wat heb je?”

Nu vertelt Annie haastig, wat er indertijd met die postzegel gebeurd is.

Herman zegt eerst niets, kijkt zijn nichtje alleen maar met grote ogen aan. Dan barst hij los: „Dát had ik nooit van je gedacht! Wat 'n gemene streek!”

Meteen keert hij zich om en springt op zijn fiets, alsof hij haar geen blik meer waardig keurt.

Annie zucht en loopt de tuin in. Natuurlijk vindt hij 't vals. Was wel te verwachten. Nu gaat-ie 't vast aan Otto vertellen. En vanavond aan zijn vader en moeder. Misschien morgen wel in de klas. En zo zal mijnheer Randers 't ook wel kunnen horen. Iedereen zal haar met minachting aanzien. Zal er nog wel één meisje uit haar klas met haar willen omgaan...? Fine misschien. Of dié ook niet? Dat zou toch verschrikkelijk wezen! Maar ze heeft het verdiend; dat vindt ze zelf ook.

Een poosje geeft ze zich aan allerlei nare gedachten over. Maar dan opeens zegt ze halfluid als tot zichzelf: „Nee, dát doet Her niet. Hij zegt het misschien wél aan Otto, maar niet tegen anderen.”

Ondanks alle narigheid is Annie toch blij, dat ze 't gezegd heeft. Nu moeten vader en moeder het ook nog weten. Anders krijgt ze geen rust. Vanavond nog zal ze 't zeggen, als Go naar bed is. Die gaat altijd nog een uurtje vroeger naar boven dan zij.

Daar hoort zij voetstappen achter zich. 't Is Go.

„Zeg, Annie, kom je? We gaan eten. Je vader is al een poosje thuis.”

„Ja, ik kom.”

Go ziet wel, dat haar nichtje een beetje uit haar doen is. En ze begrijpt wel waarom ook. Maar ze vraagt niets en zinspeelt ook nergens op.

Wat kijken vader en moeder vreemd op, als Annie

haar schuld belijdt. Ze zijn er bedroefd om, ze hebben zo iets van hun dochttertje niet verwacht.

Het blijft eventjes stil na haar bekentenis. Maar voor Annie schijnt het héél lang te duren. Waarom zeggen vader en moeder niets? . . . Is het dan zó erg? . . . De stilte wordt benauwend. Heeft ze eerst stil voor zich gekeken, nu heft ze 't hoofd op, en ziet beurte- lings vader en moeder aan, met angst in de ogen. Gaf vader haar maar een geducht standje, of straf desnoods. Dat zou ze beter kunnen hebben dan die beklemmende stilte.

Eindelijk zegt vader ernstig: „Dat valt ons erg van je tegen kind. En dat je dit zo lang voor ons hebt, kunnen verzwijgen, is me een raadsel. Dat vind ik nog erger dan de daad zelf. Je had er geen rust bij moeten hebben. Zeg me eens, Annie, heb je ook aan de Here je schuld beleden?”

„Nee vader,” zegt Annie met een kleur als vuur.

„Dan zou ik dat vanavond nog doen. En vraag Hem ook om kracht en gewilligheid, opdat je ernstig tegen je zonden leert strijden. Met de Here sta je sterk, als de verzoeking tot je komt.”

Annie ziet dat moeder een traan wegpinkt. Die tranen van moeder doen Annie pijn. Moeder schreit om haar . . .

Beschaamd gaat ze naar boven. Op haar kamertje knielt ze bij haar ledikant neer. En daar belijdt ze voor de Here haar schuld en vraagt om Jezus' wil ver- geving daarvoor.

Dan daalt de rust in haar hart neer en valt ze spoedig in slaap.

6

De boot komt aan

De tijd, die nog verlopen moet vóór vaders boot aan- komt, duurt Go wel erg lang. Ze telt telkens de dagen.

Nu nog negen . . . acht . . . nu nog een week. Als het zóver is, lijkt het vlugger te gaan. Eindelijk mag ze dan op een vroege morgen met oom Willem mee naar Rotterdam om de aankomst van de boot af te wachten. Ze zijn veel te vroeg. En daarom stelt oom voor nog een straatje om te wandelen. Maar daar wil Go niets van horen. Ze zou er geen rust bij hebben. Stel je voor, dat de boot iets eerder aankwam, en ze zouden er dan niet zijn. Dat zou ze zichzelf niet vergeven. Hun geduld wordt echter wel op een zware proef gesteld; want de boot komt ruim een half uur later aan dan verwacht werd.

Opgewonden en zenuwachtig snelt Go haar vader tegemoet, en met een kreet van vreugde vliegt ze hem in de armen.

„Mijn lieve kind — eindelijk zijn we dan weer bij elkaar! Wat héb ik naar dit ogenblik verlangd!”

„En ik dan . . . Maar nu laat u me niet weer alleen, hè vader?”

„Nee hoor . . . tenminste, voorzover wij mensen zo iets beloven kunnen. Wat is de Here goed voor ons geweest, dat hij ons voor elkander gespaard heeft. Het had zo anders kunnen zijn.”

Oom Willem, die zich bescheiden op de achtergrond gehouden heeft, komt nu naar voren en zegt:

„Hoe is het, Go, kom ik ook nog aan de beurt voor een verwelkoming, of neem jij je vader geheel in beslag?”

„Nee oom,” lacht Go, terwijl ze wat achteruit gaat. „Maar ik was u schandelijk vergeten.”

„Dat merkte ik,” zegt oom. „En daarom dacht ik, 'k zal me maar eens aanmelden.”

Na de hartelijke begroeting van de beide broers zegt oom Willem: „En nu gaan we naar 't station, hè? Als we wat voortmaken kunnen we misschien onze trein nog halen.”

„Vooruit dan maar,” kommandeert Go's vader.

„Ik ben tot je dienst. Go, jij tussen ons in. Anders raken wij je nog kwijt in die drukte.”

De terugreis gaat heel voorspoedig, zodat ze toch nog op de afgesproken tijd thuis zijn.

„Wanneer vertrekken we, vader?” vraagt Go nieuwsgierig.

„Vertrekken . . .” broemt oom Willem. „Moet je daar nu al naar vragen? Je vader is pas hier. Verlang je zo om bij ons vandaan te gaan?”

„Nee oom, dat is het niet. Maar ik wou graag de tijd weten, ziet u.”

„Dat zal ik je zeggen, beste meid,” zegt vader. „Overmorgen hoop ik voor een dag of tien naar Engeland te gaan. En als ik dan terugkom, is het zowat tijd om ons voor de grote reis klaar te maken.”

„Dán al?” roept Go verwonderd. En er is een tikje teleurstelling in haar stem.

„Ja kind, je moet denken — ik ben hier voor *zaken* gekomen. 't Is geen verlof. 'k Moet weer gauw terug, als mijn werk in Engeland is afgedaan.”

„We zullen dus niet veel van je gezelschap genieten,” merkte tante spijtig op.

„Nee, dat kan ditmaal niet, ofschoon ik het zelf ook wel anders gewild had.”

„Als u in Engeland bent, vader, dan ga ik mijn grote koffer pakken.”

„Best, kind, daar heb je dan een overvloed van tijd voor. Vergeet maar niets; want je kunt niet even terug om het te halen.”

„En wij kunnen 't je ook niet komen brengen,” zegt tante lachend.

„'k Heb nog veel te doen,” merkt Go gewichtig op.

„O ja — wat dan, kind?”

„Nou — koffers pakken en afscheid nemen. Dat zijn al zowat de voornaamste dingen. Daar heb je veel tijd voor nodig. 'k Wou mijn schoolvriendinnen ook graag nog een middagje bij me op visite hebben. Als u het tenminste goed vindt, tante?”

„O ja — dat is een aardig idee. En wie komen er dan?”

„Ik dacht er over om Fine te vragen, en Gré en To en

Lenie. Dat 's vier. Met Annie en mij mee zijn we dan met z'n zessen."

„Heb je geld voor zo'n festijn?" scherst vader.

„O nee, ik ben aan 't eind van mijn kapitaal," geeft Go lachend terug. „Maar ik reken op u."

„Zo, zo, pretmaken van *mijn* geld. Dat 's al heel gemakkelijk. Maar als ik daar nu eens niet voor te vinden ben? Wat moet je dan beginnen?"

„O, dan sluit ik een lening bij oom en tante. En dat betaalt u wel terug; want u wilt natuurlijk niet met schuld vertrekken. Wat u, tante?"

„Hoor me nu toch zo'n ondeugd eens aan! Zou je ze niet . . ."

Meteen pakt vader haar bij de schouders en schudt haar lachend heen en weer.

Maar nu komt er hulp voor Go. Annie springt op en grijpt oom Wouters arm stevig vast.

„Ho, ho, twee tegen één — dat 's niet eerlijk," protesteert de aangevallene. Maar de meisjes houden vast en weren zich zo, dat het een hele stoeipartij wordt.

Tante maakt daar ten laatste een eind aan met de mededeling: „Het eten is klaar, hoor! Komen jullie?"

„Heel graag," zegt Go's vader, die blij is dat hij op die manier z'n twee plaaggeesten kwijt raakt.

„Ben je nu niet erg moe geworden, kind?" vraagt vader bezorgd.

„O nee, vader," hijgt Go, „een beetje maar. Ik ben al weer zo sterk, haast net als vroeger. De rest zal met de zeereis wel goedkomen, net als bij u."

„We willen het hopen, meiske."

7

Afscheidnemen

Als vader naar Engeland vertrokken is, begint Go al gauw haar zaakjes bij elkaar te zoeken en de grote koffer te pakken.

Tweemaal in die dagen moet Go haar koffer uitpakken.

„Je begint er wel wat vroeg mee, kind,” zegt tante, die de voorbereidselen voor het vertrek gadeslaat. Je pakt zodoende licht het een en ander in, dat je hier nog weer gebruiken moet.”

„Dat 's niet erg, tante. Dan pak ik 'm weer uit. Koffers pakken vind ik wel een leuk werkje.”

„Dan is 't mij goed hoor!”

Tante heeft wel goed gezien. Tweemaal in die dagen moet Go haar koffer uitpakken, omdat ze nog wat nodig heeft, dat juist onderin zit. Maar ze doet het met plezier, en zingt er een vrolijk liedje bij. Wat een verschil met een paar weken geleden, denkt tante. Toen kon er nauwelijks een lachje af en was ze altijd moe en loom. Ze had bepaald heimwee.

De laatste Woensdagmiddag vóór het vertrek zullen de vriendinnen komen. Zo hebben ze 't afgesproken. Op de bepaalde tijd komen ze aan, keurig gekleed. 't Is immers een feestje, al is het dan een afscheid.

Ze mogen van tante voor deze gelegenheid in de

voorkamer zitten. Go is gastvrouw en schenkt thee, waarbij ze de meisjes tracteert op gebakjes, koekjes en bonbons. Ze zijn allemaal in een vrolijke stemming, zodat haar gelach telkens luid opschalt.

Tante komt zo nu en dan eens even een kijkje nemen, en vult het theepotje bij. Dan blijft ze ook een poosje luisteren naar de grappige verhalen van het zestal.

Fine is de eerste, die over Go's naderend vertrek begint te praten.

„Nu ga je tóch nog vóór de winter weg, Go. En ik had me er al op verheugd om je hier te leren schaatsenrijden. Wat een gekke bokkesprongen zou je dan gemaakt hebben! Enig gewoon! 't Is wel jammer, dat daar nu niets van komt.”

„Helemaal niet erg, hoor,” is 't antwoord. „Ik gun jullie graag je ijs en sneeuw. Laat mij mijn Indonesië maar. Daar voel ik me meer thuis. Komen jullie in de zomervacantie maar eens bij me kijken. Wat zou ik dát leuk vinden!”

„We zouden 't best willen, nietwaar, jongens?” doet Fine overmoedig.

„Ja, ja,” roepen ze door elkaar.

„Met een vliegmaschine zou het wel gaan. Dan waren we wel weer op tijd terug,” zegt To. „Maar daar moet je een heleboel geld voor hebben.”

„En dat hebben we juist niet,” vult Ammie aan.

„Ik zit soms nog in de schuld ook,” voegt de vrolijke Fine er met een grappig gezicht bij. „Dus van mij moet je maar niets verwachten.”

„Ik hoor het al,” lacht Go, „van een bezoek komt niets. 't Beste is, dat vader en ik nog weer eens over komen, als vader verlof krijgt. Maar dat duurt nog jaren, denk ik.”

„In die tijd zijn wij allemaal nette, jonge dames geworden,” zegt Fine spottend, „en niet zo'n baldadig troepje als nu.”

Zo gaat het nog een poos door. En 't is al vrij laat,

als Go vraagt: „Wie van jullie wil er nog thee . . . ? Niemand . . . ? Dan doe ik het lichtje maar uit. — Een snoepje nog wel, hè ?”

Als blijkt, dat ze ook op dit punt verzadigd zijn, stelt Gré voor, nu maar zo zachtjes aan op te stappen.

„Ja, wacht even,” roept Go, en haalt een pakje uit het dressoir te voorschijn.

De meisjes kijken nieuwsgierig toe. Wat zou daar in zitten . . . ?

„Voor jullie ieder een portret van me,” zegt Go hartelijk. „Dan denken jullie nog 'es aan me, als ik weg ben.”

„Alsof we dat anders niet zouden doen,” protesteert Lenie.

„Dat geloof ik ook wel. — Maar hoe vinden jullie het ?”

„Prachtig! Enig, hoor!” klinkt het nu van alle kanten.

„Je krijgt een ereplaatsje op mijn slaapkamertje, hoor!” belooft Fine.

De anderen vallen haar dadelijk bij.

De portretten worden nu zorgvuldig in de tasje opgeborgen.

Dan haalt Annie op haar beurt een pakje te voorschijn.

„We willen voor jou niet onderdoen, hoor!” zegt ze levendig. „Hier, Go, pak aan! Van ons vijven.”

Verwonderd en nieuwsgierig maakt Go het pakje open. Dan uit ze een kreet van blijde verrassing.

„Nee maar, zeg, wat vind ik dat aardig! Een foto van jullie vijven. Mooier afscheidscadeau hadden jullie niet kunnen bedenken. En jullie staan er allemaal zo kwiek op. Geen één mislukt; dat 's wel een tref. Dank je wel, hoor! Een leuk aandenken. 'k Zal het op mijn kamer in Indonesië de mooiste plaats geven, die ik bedenken kan. Hoe hebben jullie dat toch zo gauw voor elkaar gekregen ?”

„Ja, als je dat eswist, hè ? Maar dat is ons geheim,” lacht To. „En die Annie heeft niets verklapt, merk ik nu wel.”

„Natuurlijk niet,” zegt Annie. „Dan was de aardigheid er immers af.”

„Kom, nu gaan we maar,” stelt Fine voor. „Even je tante groeten.”

Wanneer de meisjes vertrokken zijn, vraagt tante:

„En ben je tevreden over je afscheidsfeestje, Go?”

„O ja, tante,” is het dankbare antwoord. „’t Was een fijne middag!”

De volgende dag maakt Go zich klaar om uit te gaan.

„Waar ga je heen, kind?”

„O tante, ik wou nog even naar dat zieke jongetje, Hendrik Bol — u weet wel. Ik ben er in lang niet geweest. En hij is altijd zo blij, als er eens iemand komt, zegt z’n moeder. En zo dankbaar voor iets lekkers. Ik zal wat koekjes en bonbons voor hem meenemen, als u het goed vindt.”

„Zeker, kind, maak die stumper nog maar ’es blij. Hij heeft zo weinig in z’n jonge leventje. ’t Zal wel t.b.c. zijn, wat hem scheelt.”

„Ik durf er zijn moeder niet naar te vragen. ’t Is zo naar! — En mag ik hem die twee gebakjes ook geven, die kom over zijn?”

„Natuurlijk. Doe z’n moeder de groeten van me. Ik hoop er ook gauw eens heen te gaan.”

„Hebt u een leeg trommeltje voor me, tante — om alles in te doen? Anders breng ik het niet goed over, vrees ik.”

„Jawel, neem dit maar. Weer terugbrengen, hoor!”

„Ja, tante.”

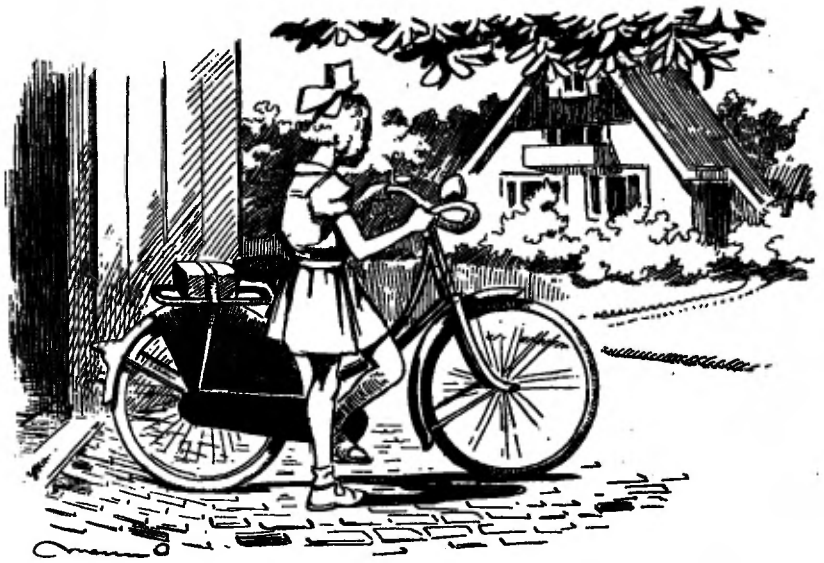
Go neemt haar fiets en is in vijf minuten bij het kleine huisje, waar Hendrik woont.

„Dag juffrouw, dag Hendrik! Weet je wel, wat ik kom doen?”

„Ja, wat lekkers brengen,” flapt Hendrik er uit, naar het trommeltje kijkend.

„Jongen, wat ben je vrijpostig!” bestraft zijn moeder.

„Hindert niet, hoor! Je hebt het goed geraden. Maar ik kom ook nog wat anders doen.”

Go neemt haar fiets en is in vijf minuten bij het kleine huisje.

„Kijken hoe het met me gaat, zeker.”

„Ja, dat ook. Maar er is nóg een reden.”

„Nou weet ik het niet meer. Zeg het maar gauw!”

„Ik kom afscheid nemen. 'k Ga hier vandaan.”

„Waar naar toe?”

„Naar Indonesië.”

„Is dat vér?”

„Ja, héél ver — over de zee. Ik moet bijna een hele maand in een boot varen.”

„O, wat fijn! — Maar dan kom je zeker niet gauw terug?”

„Nee, dat gaat niet, hè? Misschien kom ik nog eens terug, als jij een flinke, sterke jongen geworden bent.”

„Als dát eens waar was!” zucht het ventje.

Go krijgt medelijden met hem. Ze ziet zijn lippen verraderlijk trillen. En om een huilbui te voorkomen, zegt ze vrolijk: „Nu zullen we eens 'in het trommeltje kijken, hè?”

Dadelijk is de zieke vol aandacht. „O,” juicht hij, „wat een boel lekkers! Twee taartjes — een voor moeder

en een voor mij zeker. Fijn! En dan nog koekjes en lekkertjes ook!”

„Zou je Go eerst niet eens vriendelijk bedanken, vent?” waarschuwt moeder.

„O ja, vriendelijk bedankt, hoor Go! — Mag ik vast een lekkertje?”

„Ja, zoek maar uit.”

Hendrik kijkt en zoekt, maar kan niet gauw besluiten. De keus is ook zo moeilijk. Ze zien er allemaal zo verleidelijk uit. Eindelijk pakt hij een grote bonbon met een schitterend gekleurd papiertje er om.

Moeder moet ook proeven. En Go ook, anders wil hij er geen hebben.

Nog even blijft Go met Hendrik praten. Maar als ze ziet, dat hij van moeheid twee vurige plekken op zijn smalle wangen krijgt, staat ze op om heen te gaan.

„Dag Hendrik! Beterschap, hoor! Zal je nog 'es aan me denken?”

„Ja, vast,” belooft het kereltje met een hese stem. Zijn moeder laat Go uit.

„'t Gaat niet vooruit met 'm, Go,” zegt ze zacht, terwijl haar de tranen in de ogen komen, en haar stem stokt. Go weet niet, wat ze daarop zeggen moet. Maar ze voelt innig medelijden met Hendrik en zijn moeder.

„Nu ga 'k maar weer,” zegt ze een tikje verlegen.

„Dag juffrouw Bol! 't Beste, hoor!”

„Dag Go — een goeie reis, kind! 't Is een hele onderneming voor je.”

„Ja, maar vader gaat mee. Anders zou ik 't niet prettig vinden.”

„Dat 's te begrijpen. — Nu, dag hoor!”

8

Het vertrek

Mijnheer De Bruin keert op de afgesproken tijd uit Engeland terug. Hij heeft daar voor zijn firma goede zaken kunnen doen en zelfs nog nieuwe handelsbe-

trekkingen kunnen aanknopen, die voor de naaste toekomst veel beloven. Daarom is hij zeer tevreden over zijn zakenreis, en komt in de beste stemming thuis.

Nu volgen nog een paar drukke dagen van inpakken, regelen en afscheid nemen. En dan gaan ze met z'n allen naar Rotterdam, waar de boot al klaar ligt.

Ze doen hun best om onderweg niet te veel aan de naderende scheiding te denken en opgewekt te praten. Maar dat gelukt niet al te best. Er ligt een waas van weemoed over hun samenzijn. Ze weten immers niet, hoeveel tijd er verlopen zal, vóór ze elkaar weerzien — als dat tenminste nog eens gebeurt. 't Kan ook wel heel anders gaan.

Op 't laatste ogenblik hebben Go en Annie elkaar nog veel te vertellen. Ze wandelen samen stevig gearmd op en neer en fluisteren met elkaar, alsof ze nog allerlei geheimpjes hebben. Voor haar bestaat op dat ogenblik geen vertrekkende boot, totdat tante roept:

„Kom Go-tje, 't wordt tijd, kind!”

„Ja, tante. — Hè, ik wou, dat u en oom en Annie ook megingen. Wat zou ik dát prettig vinden! Met z'n allen op de boot naar Indonesië. Fijn zou dat wezen!”

„Maar wij geven er de voorkeur aan om maar stiltejes in Holland te blijven,” lacht oom.

„Je krijgt ons daar niet,” stemt tante mee in. „Wij zouden ons daar niet thuisvoelen. Maar we zijn er wel op gesteld, dat jullie ons van alles op de hoogte houdt. Veel schrijven, hoor!”

„Ja, vást,” belooft Go hartelijk. Ze vindt het nu toch wel erg naar om van oom en tante en Annie weg te gaan.

Dan volgt van weerszijden een hartelijk en haastig afscheid. 't Is hoog tijd.

Zo lang ze kunnen, wuiven ze elkaar toe. Ten laatste kunnen ze vanwege de grote afstand niets meer duidelijk onderscheiden.

De achterblijvendep zijn zeer onder de indruk van het afscheid. Annie en haar moeder hebben de tranen in de ogen. Maar ze schamen er zich niet voor. Er

staan daar immers wel meer mensen, die pas van geliefde familieleden afscheid genomen hebben en hun tranen niet kunnen bedwingen!

Vader is de eerste, die zich herstelt.

„Kom,” zegt hij, „we gaan naar 't station. Of willen jullie liever nog wat in de stad wandelen? Dan komen we maar met een latere trein thuis. Dat kan ook best.”

„Och nee, laten we maar dadelijk naar huis gaan,” verzoekt moeder. „Ik heb hoofdpijn en ben wat moe. 't Is ook zo druk geweest de laatste dagen.”

„Best vrouw, dan maar naar huis!”

Onderweg is nog genoeg te zien, dat afleiding aan de gedachten kan geven. Maar eenmaal thuis, valt de ongewone stilte toch op.

Annie heeft een boek genomen. Van lezen komt echter niet veel. Telkens dwalen haar gedachten af. Wat zijn ze nu al ver van elkaar verwijderd. En iedere dag wordt de afstand groter. Een nare gedachte! Go is toch werkelijk een aardig meisje. Wat jammer, dat ze dit pas zo laat heeft ingezien.

En nu komen er allerlei herinneringen bij Annie boven, die niet alle prettig zijn. Wat heeft ze haar nichtje dikwijls geplaagd, ja gesard. En bespot ook, waar anderen bij waren. Was dát maar nooit gebeurd!

Annie krijgt het een beetje benauwd. Vader en moeder zijn ook zo stil. En ze moet maar telkens naar die lege stoel kijken, waar Go altijd zat.

Eindelijk kan ze 't niet langer uithouden. Ze klapt haar boek dicht en zegt:

„Wat is het hier nu akelig stil, hè?”

„Ja,” zucht moeder, „daar moeten we nog aan wennen. En toch is Go helemaal niet druk. Maar iedere verandering valt in ons kleine gezin dadelijk op. Op den duur kom je wel over dat gemis heen. Dat is ten minste een troost.”

„'k Geloof, dat 'k maar naar bed ga,” zegt Annie gedrukt. Ze denkt: als je slaapt zijn alle nare gedachten weg.

„Ja, doe dat, kind,” zegt moeder. „Je zult ook wel
moe zijn. 't Was een drukke en ongewone dag voor je.
Wij gaan vanavond ook wat vroeger naar bed.”

„Laten we dan eerst danken,” zegt vader.

Dan doet vader het gewone avondgebed, waarbij
hij ook voor oom Wouter en Go bidt. Hij vraagt, of de
Here hen op hun lange reis wil behoeden en bewaren,
en hen veilig wil brengen op de plaats hunner bestem-
ming.

Dat doet Annie goed. Ze voelt zich niet meer zo
eenzaam. 't Is net, of oom en Go niet meer zo ver van
hen verwijderd zijn.

Rustig gaat ze naar boven en is spoedig in slaap.

